

مسئولیت مدنی ناشی از انتقال ویروس کرونا (کووید ۱۹)

www.ketab.ir

مؤلف:

محمد کارگران

انتشارات بیک

سرشناسه: کارگران، محمد، ۱۳۷۲-
 عنوان و نام پدیدآور: مسئولیت مدنی ناشی از انتقال ویروس کرونا (کووید ۱۹) / مؤلف محمد کارگران.
 مشخصات نشر: یزد: تیک، ۱۴۰۰.
 مشخصات ظاهری: ۱۷۳ ص.
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۴۹۶-۴۱-۳
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
 یادداشت: کتاب‌نامه: ص. ۱۳۹-۱۵۶.
 موضوع: کرونا ویروس‌ها -- ایران -- جنبه‌های حقوقی
 موضوع: Iran -- Legal aspects -- *Coronaviruses
 موضوع: کرونا ویروس‌ها -- انتقال -- جنبه‌های حقوقی
 موضوع: Iran -- Legal aspects -- *Coronaviruses -- Transmission
 موضوع: کرونا ویروس‌ها -- ایران -- پیشگیری
 موضوع: Iran -- Prevention -- *Coronaviruses
 موضوع: کرونا ویروس‌ها -- ایران -- جنبه‌های اجتماعی
 موضوع: Iran -- Social aspects -- *Coronaviruses
 موضوع: کرونا ویروس‌ها -- جنبه‌های اجتماعی
 موضوع: Iran -- Social aspects -- *Coronaviruses
 موضوع: مسئولیت (حقوق) -- ایران
 موضوع: Iran -- Liability (Law)
 موضوع: حقوق مدنی -- ایران
 موضوع: Iran -- Civil rights
 رده‌بندی کنگره: ۲۵۷۰
 رده‌بندی دیویی: ۳۴۶
 شماره کتابشناسی ملی: ۷۶۳۵۴۴۲
 وضعیت رکورد: فیا

www.ketab.ir

مسئولیت مدنی ناشی از انتقال ویروس کرونا (کووید ۱۹)

- مؤلف: محمد کارگران
- مدیر مسئول انتشارات: سیدحسین رضوی خوسفی
- صفحه‌آرایی و تنظیم: مریم سعادت
- شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۴۹۶-۴۱-۳
- شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
- چاپ: اول / بهار ۱۴۰۰
- قیمت: ۷۰۰۰۰ تومان
- وب‌گاه انتشارات تیک: WWW.TICKPUB.IR

مرکز پخش:

انتشارات تیک: تهران: میدان انقلاب، خ ۱۲ فروردین، خ شهید وحید نظری، پ ۹۹، طبقه دوم

تلفن ۶-۶۶۹۶۷۳۵۵ (۰۲۱) یزد: ۰۹۱۳۳۰۷۸۲۵۷ - ۳۸۲۸۱۲۷۸ (۰۳۵)

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای انتشارات تیک محفوظ است؛ و هیچ شخص حقیقی و حقوقی حق چاپ و تکثیر آن را به هر شکل اعم از فتوکپی، چاپ کتاب و ... ندارد و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

فهرست عناوین

صفحه	عنوان
۱	فصل اول: مسئولیت مدنی عامل انتقال بیماری
۳	مقدمه
۴	تعریف مسئولیت مدنی
۸	تحقق مسئولیت مدنی
۹	پژوهش‌های انجام شده
۱۳	فصل دوم: مفاهیم و مبانی
۱۵	مبحث اول: مفاهیم
۱۵	گفتار اول: مسوولیت مدنی
۱۷	گفتار دوم: مفهوم خسارت و ضرر
۱۸	گفتار سوم: شرایط ضرر قابل مطالبه
۱۹	بند اول: فعل زیانبار
۲۰	بند دوم: رابطه سببیت
۲۳	گفتار چهارم: بیماری‌های واگیر
۲۵	گفتار پنجم: انواع مسئولیت
۲۷	گفتار ششم: انواع مسئولیت مدنی
۲۸	گفتار هفتم: ارکان و عناصر مسئولیت مدنی
۳۰	مبحث دوم: مبانی
۳۰	گفتار اول: مسوولیت مدنی ناشی از انتقال بیماری‌های خطرناک و واگیردار

۳۰	گفتار دوم: مبانی فقهی مسئولیت مدنی
۳۱	بند اول: قاعده اتلاف
۳۲	بند دوم: قاعده تسبیب
۳۲	بند سوم: قاعده لاضرر
۳۳	بند چهارم: قاعده غرور
۳۴	مبحث سوم: مبانی حقوقی
۳۴	گفتار اول: نظریه تقصیر
۳۵	گفتار دوم: نظریه ایجاد خطر
۳۵	گفتار سوم: نظریه تضمین حق
۳۶	گفتار چهارم: نظریه مسئولیت مطلق
۳۹	فصل سوم: ارکان مسؤولیت مدنی عوامل انتقال ویروس کرونا و آثار آن
۴۱	مبحث اول: اقسام ضرر و شرایط ضرر موجب مسؤولیت عامل انتقال ویروس کرونا
۴۲	بند اول: عدم تدارك ضرر ضررناشی از کرونا
۴۲	بند دوم: قابل پیش‌بینی بودن ضررناشی از کرونا
۴۳	بند سوم: شخصی بودن ضررناشی از کرونا
۴۳	گفتار اول: اقسام ضرر ناشی از انتقال ویروس کرونا
۴۳	بند اول: ضرر مادی
۴۴	بند دوم: ضرر معنوی
۴۵	گفتار دوم: شرایط ضرر قابل جبران
۴۶	مبحث دوم: عامل انتقال بیماری خطرناک
۴۶	گفتار اول: اشخاص حقیقی
۴۶	گفتار دوم: اشخاص حقوقی
۴۸	مبحث سوم: رابطه سببیت
۵۲	گفتار اول: مفهوم رابطه سببیت
۵۳	گفتار دوم: تئوریهای راجع به سببیت
۵۳	بند اول: ویژگیهای نظریه برابری اسباب
۵۴	بند دوم: استثنائات

- ۵۶ بند سوم: نقد نظریه
- ۵۶ بند چهارم: اصلاحات نظریه برابری
- ۵۷ بند پنجم: رکود نظریه برابری اسباب
- ۵۸ گفتار سوم: انتخاب علل از میان علل گوناگون
- ۵۸ بند اول: نزدیکی علتها
- ۶۰ بند دوم: انتقادات وارد بر نظریه
- ۶۰ بند سوم: نظریه نتیجه مستقیم
- ۶۲ بند چهارم: نقد نظریه نتیجه مستقیم
- ۶۷ بند پنجم: سبب مقدم در تأثیر (دیدگاه فقیهان امامیه)
- ۶۹ بند ششم: اسباب متعددی در بروز حادثه
- ۷۰ مبحث چهارم: عدم رعایت بهداشت فردی در برابر ویروس کرونا
بر مبنای فقه امامیه
- ۷۰ گفتار اول: قاعده لاضرر در مسئولیت ناشی از انتقال ویروس کرونا
- ۷۰ گفتار دوم: قاعده اتلاف در مسئولیت ناشی از انتقال ویروس کرونا
- ۷۲ گفتار سوم: قاعده غرور در مسئولیت ناشی از انتقال ویروس کرونا
- ۷۴ مبحث پنجم: مسئولیت مدنی ناقلان بیماری همه گیر کرونا بر مبنای
فقه امامیه
- ۷۴ گفتار اول: قاعده تحذیر
- ۷۴ بند اول: تأثیر تحذیر عام دولت بر رفع ضمان ناقل بیماری همه گیر
- ۷۸ بند دوم: تطبیق شرایط لازم برای اعمال قاعده تحذیر در مسئله
بیماری های واگیردار
- ۸۵ گفتار دوم: تراجم عمل به تحذیر با سایر اعمال پیشگیرانه ورود ضرر
- ۸۹ گفتار سوم: نسبت سنجی قلمرو قواعد تحذیر و اقدام در ضمان ناشی از
انتقال بیماری واگیردار
- ۹۱ گفتار چهارم: جایگاه علم محذر و عامل زیان به خطر سرایت
بیماری واگیردار
- ۹۳ گفتار پنجم: قاعده وجوب دفع ضرر محتمل

۹۵	فصل چهارم: تعیین عوامل مسئول انتقال ویروس کرونا و نحوه
	جبران خسارت در حقوق ایران و فقه امامیه
۹۷	مبحث اول: تعیین عوامل مسوول انتقال ویروس کرونا
۹۸	گفتار اول: نحوه و روش های جبران خسارت ناشی از انتقال ویروس کرونا
۹۹	بند اول: عمل شخصی شخص
۹۹	بند دوم: عمل بالمباشرت
۹۹	بند سوم: عمل بالتسبیب
۱۰۰	گفتار دوم: وضعیت شرط عدم مسوولیت در انتقال ویروس کرونا
۱۰۱	مبحث دوم: تعیین انواع خسارات ناشی از ابتلا به ویروس کرونا
۱۰۱	گفتار اول: زیان های مادی
۱۰۴	گفتار دوم: زیان های معنوی
۱۰۷	گفتار سوم: زیان های جسمی و بدنی
۱۱۲	مبحث سوم: جبران زیان خسارت ناشی از ابتلا به ویروس کرونا
۱۱۲	گفتار اول: جبران زیان توسط شخص حقیقی
۱۱۳	گفتار دوم : جبران زیان توسط دولت
۱۱۹	گفتار چهارم: انتقال بیماری در اثر جهل ناقل
۱۱۹	بند اول: جهل
۱۲۳	بند دوم: نظریه مشورتی در رابطه با شیوع بیماری کرونا
۱۲۵	گفتار پنجم: قاعده غرور در خصوص مسئولیت مدنی ناشی از انتقال
	بیماری های واگیردار
۱۲۷	فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادها
۱۳۹	ضمائم
۱۴۹	فهرست منابع

مقدمه ای بر کتاب مسئولیت مدنی ناشی از انتقال ویروس کرونا (کووید ۱۹)

سخن مؤلف

«ویروس همه گیر کرونا» در سال اخیر یکی از بحران‌های رو به گسترش در دنیا و از جمله کشور ما به شمار می‌رود. از جمله مسائل مهم در این زمینه مسئولیت مدنی ناشی از انتقال این بیماری است. هدف از تألیف کتاب حاضر، مسئولیت مدنی ناشی از انتقال ویروس همه گیر کرونا است. مهم‌ترین دستاوردهای پژوهش عبارتند از: انتقال دادن ویروس همه گیر کرونا به دیگران قطعاً با وقوع خسارت و ورود ضرر به آنها همراه خواهد بود. از این رو به تحقیق ارکان سه گانه فعل یا عامل زیانبار (عامل انتقال ویروس همه گیر کرونا)، وجود ضرر و رابطه علیت بین آنها (فعل و ضرر)، مسئولیت مدنی ناشی از انتقال ویروس همه گیر کرونا، هر شرط، سبب یا علتی است که بتوان انتقال ویروس همه گیر کرونا را به آن منتسب نمود. ویروس همه گیر کرونا نیز طیف گسترده‌ای از امراض را شامل می‌شود اعم از ایدز، سیفلیس، سوزاک، کلامیدیا، تریکوموناس و ... وضعیت روانی عوامل انتقال دهنده بیماری‌های مذکور و ابزار و وسایل انتقال آنها نیز عموماً تأثیری در مسئولیت مدنی عوامل انتقال دهنده ندارد. از دیگر قوانین موضوعه که در این باره قابل استناد باشد، قانون مسئولیت مدنی است که بر اساس ماده یک آن، «هرکس به علت بی احتیاطی به جان یا سلامتی افراد خسارتی وارد کند که موجب ضرر مادی یا معنوی او شود، مسئول جبران خسارت ناشی از عمل خود اوست». از آن جا که تماس جنسی افراد ناقل بیماری از مصادیق بارز بی احتیاطی است، می‌توان در این مورد به ماده قانونی فوق استناد جسته و فرد ناقل را مسئول خسارت‌های مادی و معنوی وارده بر شریک جنسی او دانست. همچنین اشخاصی که به صورت مشروع یا نامشروع با افراد مختلف و مکرراً ارتباط جنسی برقرار می‌سازند، حتی اگر از بیماری خویش آگاهی نداشته باشند، مشمول

ماده قانونی فوق شده و ضامن جبران خسارت‌های مادی و معنوی وارده بر شریک جنسی خویش خواهند بود. در حقوق ایران مبنای حقوقی (عرفی) مسئولیت مدنی عوامل انتقال ویروس همه‌گیر کرونا مبتنی بر نظریه تقصیر است. ولی در فرضی که انتقال بیماری، توسط بیمارستان‌ها و مراکز درمانی یا مراکزی که وظیفه درمان و ارائه خدمات پزشکی را بر عهده دارند، صورت گرفته باشد، با توجه به اینکه بر اساس مقررات، تعهد به نتیجه دارند، مسئولیت آنها نوعی است. مبنای فقهی مسئولیت مدنی عوامل انتقال بیماری‌ای خطرناک مبتنی بر قاعده لاضرر می‌باشد. قلمرو مسئولیت مدنی عوامل ویروس همه‌گیر کرونا تا جایی است که خسارات به آن عوامل قابل انتساب باشند. در حقوق ایران، عوامل انتقال ویروس همه‌گیر کرونا ملزم به جبران خسارات مادی وارده و منافع ممکن الحصول از دست‌رفته می‌باشند. اما، در خصوص قابل مطالبه بودن خسارت معنوی تردیدی وجود ندارد، بلکه در حرمت ایراد خسارت معنوی به دیگران و لزوم جبران آن به دلیل حدیث لاضرر و لاضرار جای تردید نیست.

توفیق روزافزون رفیق راهتان

محمد کارگران

بهار ۱۴۰۰